

12.6x25.24	1	עמוד 2	הקיבוץ - כותרת	28/02/2020	72182641-1
מאגנט - הוצאת ספרי - 25910					

מכתבים | 28.2.2020

משקיף נוסף על הבחירות

אירוניה מוזרה. דווקא בימים טואנים אלו של בחירות יצאה לאור בהוצאה מדעית המסה של אהרון דוד גורדון "האדם והטבע" ובה ביקור רת קיצונית על מי שאינם רואים את תפקידם בגילוי אנשים אלא בכניעה ליצרי שלטון ומין. זוהי מסה על המטפחים את יכולת ההתכנסות בחומת חייהם המצומצמים במקום את הקשר אל הטבע, המאפשר אהבה עליונה ולא מסתגרת. דווקא בימים אלו, שבהם מתבלבל הקשר הבין-אנושי עם תקשורת המונים המייצרת דימויים

במקום דמויות, נשלחת אלינו שוב תפילתו של האיש החולם והקיצוני כפי הגדרתו. תפילתו מכילה ביקורת עצמית עמוקה מאין כמוה ותביעה לאחריות עליונה. ראייתו הביקורתית החריפה אינה יכולה לבסס נוסטלגיה לתקופה שבה נכתבו דבריו.

גורדון מדגיש את העמדת היצירה, הקשובה כאמור לחיי הפנים, אך אינה מסתגרת מפני העולם הרחב והטבע. הוא היה אבי האקולוגיה העברית. היחס אל הטבע צריך להשפיע גם על התחום האנושי, על היחיד, על המשפחה, על הקהילה, על הלאום ועל האנושות, אך ללא כפיפות פשוטה וללא היררכיה. אין התחום האחד בולע את משנהו. זוהי השפעה הרדית המחייבת חושים דקים של אבחנה והכרעה.

גורדון העמיד את החינוך העצמי במרכז הגותו. החינוך העצמי מעמיד את האדם לפני אחריותו העליונה. זו האחריות הצריכה להשפיע על מעשיו ועל קשריו עם זולתו. גורדון תהה אם

הפוליטיקה כלולה במעגלים הללו. אני מאמין כי הפוליטיקה צריכה לחתור לבניית תשתית המאפשרת את צמיחתם של התחומים הללו.

הספר החדש יצא אחרי שעורכיו בדקו את כל הגרסאות של המסה וסידרו אותן באופן מדעי, וזה חשוב. אך הוא עשה עוד משהו מיוחד: הוא יצא לאור בספרייה של הפילוסופים הקלסיים היוצאת זה שנים על ידי הוצאת מאגנט. ההערות המלוות אותו קושרות את גורדון עם מסורת פילוסופית ארוכה. עם אפלטון ופלוטינוס, עם אריסטו וקאנט ובמיוחד עם ניטשה.

אומנם הייתי רוצה להיות זכוב על הקיר בדיון המתקיים עתה שם בשמיים בין גורדון וחבריו למדף ספרי הפילוסופיה, אך אנו זקוקים לו כאן על פני ארמה.

מי יודע? אולי דווקא משם ישוב אל מרתפי חיינו האדם והטבע אחרי שדורות של קוראים וחברים שתו את דבריו? אחרי שייסגרו הקלפיות נשוב ונעורר את עצמנו לקראת הימים הנאים כיחידים, כחבורות, כמדינאים, כבני אדם שהטבע מבקש מהם כסערותיו וכפריחתו לעבדו ולשומרו.